

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย โดยศึกษาจากภาระงานของครูภาษาไทยในด้านจำนวนคาบการสอน และภาระงานอื่นๆ นอกจากการสอน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 รวมทั้งศึกษาความต้องการครูภาษาไทยเพิ่มมากขึ้นทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพซึ่งครอบคลุมถึงความสามารถด้านการสอน ความสามารถเฉพาะสาขาวิชาภาษาไทย และความสามารถพิเศษ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่สุ่มมาจากทั่วประเทศ เป็นจำนวนทั้งหมด 348 โรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 348 คน โดยจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนดังนี้ โรงเรียนในส่วนกลาง 24 โรงเรียน โรงเรียนในเขตเมือง 108 โรงเรียน และโรงเรียนนอกเขตเมือง 216 โรงเรียน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา แบบสอบถามดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 348 ชุด และเก็บรวบรวมข้อมูลคืนทางไปรษณีย์รวมทั้งไปเก็บด้วยตนเองอีกส่วนหนึ่ง ได้รับแบบสอบถามคืนมา 306 ชุด เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 300 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.21 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และคำนวณหาจำนวนครูที่ควรมีจากสูตรวิเคราะห์อัตรากำลังครูตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา

พ.ศ. 2535 โดยพิจารณาจากค่าการสอนรวมทั้งหมดในหมวดวิชาภาษาไทย พร้อมทั้งหา สัดส่วนระหว่างจำนวนครูที่ควรมีตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 กับ จำนวนครูที่มีจริง โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ภาระงานของครูภาษาไทยในด้านจำนวนค่าการสอน และภาระงานอื่นๆ นอกจากงานสอน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2535

1.1 ภาระงานของครูภาษาไทยในด้านจำนวนค่าการสอน

หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มีค่าการสอนเฉลี่ย 18.19 คาบต่อสัปดาห์ รองหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยมีค่าการสอนเฉลี่ย 18.26 คาบต่อสัปดาห์ และครูภาษาไทยมีค่าการสอนเฉลี่ย 20.66 คาบต่อสัปดาห์ เมื่อจำแนกผลการวิเคราะห์ที่ตั้งของโรงเรียนพบว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยโรงเรียนนอกเขตเมืองมีค่าการสอนโดยเฉลี่ยมากที่สุด คือ 19.71 คาบต่อสัปดาห์ รองลงมา คือหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยโรงเรียนในเขตเมืองมีค่าการสอนเฉลี่ย 16.43 คาบต่อสัปดาห์ และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยที่อยู่โรงเรียนส่วนกลางมีค่าการสอนโดยเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ 13.14 คาบต่อสัปดาห์ รองหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยที่อยู่โรงเรียนนอกเขตเมืองมีค่าการสอนโดยเฉลี่ยมากที่สุด คือ 19.92 คาบต่อสัปดาห์ รองลงมาคือรองหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยโรงเรียนในเขตเมืองมีค่าการสอน 17.40 คาบต่อสัปดาห์ และรองหัวหน้าหมวดที่มีค่าการสอนโดยเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รองหัวหน้าหมวดโรงเรียนที่อยู่ส่วนกลาง คือ 16.27 คาบต่อสัปดาห์ ครูภาษาไทยที่อยู่โรงเรียนนอกเขตเมืองมีค่าการสอนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 21.47 คาบต่อสัปดาห์ รองลงมาคือครูภาษาไทยที่อยู่โรงเรียนในเขตเมืองมีค่า การสอนเฉลี่ย 19.66 คาบต่อสัปดาห์ และครูภาษาไทยที่อยู่โรงเรียนส่วนกลางมีค่าการ

สอนโดยเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 18.29 คาบต่อสัปดาห์

นอกจากนี้พบว่าครูในหมวดวิชาภาษาไทยได้รับมอบหมายภาระงานสอนในหมวดวิชาอื่นๆ ดังนี้คือ หมวดวิชาสังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 0.94 รองลงมาคือหมวดวิชาการงานและอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 0.35 และมีครูในหมวดวิชาอื่นๆ คือ หมวดวิชาการงานและอาชีพ และหมวดวิชาศิลปศึกษา เป็นต้น ที่ได้รับมอบหมายภาระงานสอนในหมวดวิชาภาษาไทย เป็นจำนวน 19 และ 12 คน ตามลำดับ

1.2 ภาระงานของครูภาษาไทยในด้านการงานอื่นๆ นอกจากการสอน

จากผลการวิจัยพบว่าครูภาษาไทยได้รับมอบหมายภาระงานอื่นๆ นอกจากงานสอนทั้งงานในฝ่ายบริการ งานฝ่ายวิชาการ งานฝ่ายปกครอง และงานฝ่ายธุรการ โดยได้รับมอบหมายให้ช่วยงานในฝ่ายบริการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.20 อีกทั้งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้างานต่างๆ ในโรงเรียน เช่น หัวหน้างานแนะแนว คิดเป็นร้อยละ 3.01 รองลงมาคือหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ (รวมถึงงานผู้ปกครองสัมพันธ์) คิดเป็นร้อยละ 2.50 เมื่อนิยามาโดยรวมพบว่า ครูภาษาไทยได้รับมอบหมายภาระงานอื่นๆ นอกจากงานสอนโดยเฉลี่ย 15.06 คาบต่อสัปดาห์ เมื่อจำแนกผลการวิเคราะห์ตามที่ตั้งของโรงเรียนพบว่าครูภาษาไทยที่อยู่โรงเรียนนอกเขตเมืองมีปริมาณงานโดยเฉลี่ยมากที่สุด คือ 16.53 คาบต่อสัปดาห์ รองลงมาคือ ครูภาษาไทยที่อยู่โรงเรียนในเขตเมืองมีปริมาณงานโดยเฉลี่ย 13.98 คาบต่อสัปดาห์ และครูภาษาไทยที่อยู่โรงเรียนส่วนกลางมีปริมาณงานโดยเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 7.22 คาบต่อสัปดาห์

2. จำนวนครูภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ต้องการเพิ่มมากขึ้น โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียนได้แก่ โรงเรียนส่วนกลาง โรงเรียนในเขตเมือง และโรงเรียนนอกเขตเมือง

2.1 เมื่อพิจารณาจำนวนครูภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่ต้องการเพิ่มมากขึ้น โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา พ.ศ.2535

จากผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 348 โรง ในภาพรวมไม่มีความต้องการครูภาษาไทยเพิ่มมากขึ้นแต่เมื่อพิจารณาคำที่ตั้งของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเมืองต้องการครูภาษาไทยเพิ่มขึ้นจำนวน 42 คน หรือโดยเฉลี่ย 0.15 คนต่อโรง แต่สำหรับโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางมีครูเกิน 74 คน หรือโดยเฉลี่ย 3.52 คนต่อโรง และโรงเรียนในเขตเมืองมีครูเกิน 209 คน หรือโดยเฉลี่ย 2.15 คนต่อโรง

2.2 เมื่อพิจารณาจำนวนครูภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่ต้องการเพิ่มมากขึ้นตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย

จากผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าหมวดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 348 โรง ร้อยละ 78 ต้องการครูภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น สำหรับสาเหตุที่หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ต้องการครูภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น มาจากครุมีภาระงานในหน้าที่อื่นที่ต้องปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 53.67 รองลงมาคือครูช้อยัย คิดเป็นร้อยละ 39.00

2.3 ความต้องการครูภาษาไทยเพิ่มมากขึ้นในเวลา 5 ปีข้างหน้า

จากผลการวิจัยพบว่าตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 348 โรงต้องการครูภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น 791 คน หรือโดยเฉลี่ย 2.27 คนต่อโรงในเวลา 5 ปีข้างหน้า ทั้งนี้เมื่อพิจารณาตามที่ตั้งของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนที่อยู่ในส่วนกลางต้องการครูภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น 49 คน หรือโดยเฉลี่ย 2.33 คนต่อโรง โรงเรียนในเขตเมืองต้องการครูภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น 276 คน หรือโดยเฉลี่ย 2.85 คนต่อโรง และโรงเรียนนอกเขตเมืองต้องการครูภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น 466 คน หรือโดยเฉลี่ย 2.56 คนต่อโรง

3. ความต้องการครูภาษาไทยในด้านคุณภาพซึ่งครอบคลุมถึงความสามารถในการสอน ความสามารถเฉพาะสาขาวิชาภาษาไทย และความสามารถพิเศษ จากผลการวิจัยพบว่า

3.1 ด้านความสามารถในการสอน หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยต้องการครูภาษาไทยที่มีความสามารถในด้านการสอนจากมากไปหาน้อยเรียงตามลำดับ ดังนี้คือ สามารถนำวิทยาการใหม่ๆ และนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอนได้ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา เวลา ผู้เรียน และสภาพแวดล้อมได้ สามารถวิเคราะห์หลักสูตรและเลือกวิธีการสอนได้อย่างเหมาะสม สามารถจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ สามารถถ่ายทอดความรู้และตอบคำถามของนักเรียนได้อย่างชัดเจน สามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนรวมทั้งมีวิธีการลงโทษและชมเชยนักเรียนอย่างมีเหตุผล สามารถวัดและประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อฝึกให้นักเรียนคิดเป็นและแก้ปัญหาเป็น

3.2 ด้านความสามารถเฉพาะสาขาวิชาภาษาไทย หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยต้องการครูภาษาไทยที่มีความสามารถเฉพาะสาขาวิชาภาษาไทยจากมากไปหาน้อยเรียงตามลำดับ ดังนี้คือ สามารถใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ สามารถเสนอแนะและจัดกิจกรรมทางภาษาไทยให้เป็นที่สนใจของนักเรียนได้ มีความรู้ทางหลักภาษาและการใช้ภาษาอย่างถ่องแท้ มีวุฒิการศึกษาเพื่อเป็นครูภาษาไทยโดยตรง มีความรู้ทางวรรณคดีอย่างลึกซึ้ง สามารถผลิตผลงานทางวิชาการ เช่น เขียนเรื่อง บทความ ตำรา งานวิจัย ฯลฯ ได้ มีความรู้ทางวรรณกรรมท้องถิ่นเป็นอย่างดี นอกจากนั้นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยยังมีความเห็นว่าครูภาษาไทยควรมีความรักในวิชาภาษาไทย และเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมไทย

3.3 ด้านความสามารถพิเศษ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยต้องการครูภาษาไทยที่มีความสามารถพิเศษจากมากไปน้อยเรียงตามลำดับ ดังนี้คือ สามารถอ่านทำนองเสนาะ ขับร้องเพลงพื้นเมือง แต่งเพลง เขียนบทโทรทัศน์ บทละครวิทยุ รวมทั้งแสดงโขนละคร ฯลฯ ได้ สามารถใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนได้ สามารถแนะแนวและให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้ทั้งในด้านวิชาการและปัญหาส่วนตัว สามารถเป็นวิทยากรที่ให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยแก่บุคคลอื่น ๆ ได้ สามารถใช้เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ วิทยุทัศน์ ฯลฯ ได้ รวมทั้งสามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และผลิตสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ นอกจากนี้หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยยังต้องการครูภาษาไทยที่มีความสามารถพิเศษในด้านอื่นๆ อีก เช่น เล่นดนตรีได้ มีมนุษยสัมพันธ์ และมีคุณลักษณะของครูที่ดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้น่าจะนำมาอภิปรายถึงความต้องการครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาได้ว่า โดยรวมยังไม่ต้องการครูภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น แต่กรมสามัญศึกษาควรมีการปรับอัตรากำลังครูในหมวดวิชาภาษาไทยให้เหมาะสม เพราะครูภาษาไทยมีภาระงานที่ต้องปฏิบัติมากโดยเฉพาะภาระงานในด้านอื่นๆ ที่นอกจากงานสอน และผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับผลการสำรวจของกองการเจ้าหน้าที่ กรมสามัญศึกษาที่พบว่าในปีการศึกษา 2536 มีครูภาษาไทยที่สอนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาเป็นจำนวน 9,977 คน และขาดแคลนครูภาษาไทยอีกเป็นจำนวน 2,493 คน และในปีการศึกษา 2537 คาดว่า จะขาดแคลนครูภาษาไทยอีกเป็นจำนวน 3,563 คน ซึ่งยังไม่นับรวมไปถึงครูภาษาไทยที่เสียชีวิต เกษียณอายุ หรือย้ายจากสถานศึกษาหนึ่งไปปฏิบัติราชการยังอีกสถานศึกษาหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของรัฐบาลตามแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ที่ให้กรมสามัญศึกษาดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้นใหม่ จัดสาขาโรงเรียน และจัดโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้

กว้างขวางและครอบคลุมทุกพื้นที่ แต่ในขณะเดียวกันรัฐบาลก็มีนโยบายในการจำกัดการเพิ่มจำนวนข้าราชการ จึงทำให้กรมสามัญศึกษาได้รับการจัดสรรอัตรากำลังเพิ่มใหม่เป็นสัดส่วนน้อยกว่าที่ควรจะได้ ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุทำให้ปีการศึกษา 2536 เกิดภาวะการขาดแคลนครูภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาชั้น

1. การรายงานสอนของครูภาษาไทยในด้านจำนวนคาบการสอน และการรายงานอื่นๆ นอกจากงานสอน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2535

1.1 การรายงานของครูภาษาไทยในด้านจำนวนคาบการสอน

ในด้านภาระงานสอนของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จากผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยมีคาบการสอนเฉลี่ย 18.19 คาบต่อสัปดาห์ รองหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยมีคาบการสอนเฉลี่ย 18.26 คาบต่อสัปดาห์ และครูภาษาไทยมีคาบการสอนเฉลี่ย 20.66 คาบต่อสัปดาห์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในภาพรวมครูภาษาไทยได้รับมอบหมายภาระงานสอนใกล้เคียงกับเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 ที่กำหนดจำนวนคาบการสอนของข้าราชการครูไว้ว่า " หัวหน้าหมวดต้องสอนไม่น้อยกว่า 12 คาบต่อสัปดาห์ รองหัวหน้าหมวดต้องสอนไม่น้อยกว่า 16 คาบต่อสัปดาห์ และครูผู้สอนต้องสอนไม่น้อยกว่า 20 คาบต่อสัปดาห์ " ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติและวิธีการกำหนดมาตรฐานของการปฏิบัติงานของข้าราชการครูตามที่กรมสามัญศึกษากำหนดให้ ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และจากผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยมีคาบการสอนโดยเฉลี่ยมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 ซึ่งอาจเกิดจากการขาดแคลนครูภายในหมวดวิชาภาษาไทยหรือในหมวดวิชาอื่นๆ ที่ทำให้หัวหน้าหมวดซึ่งมีคาบการสอนน้อยที่สุดในหมวดวิชาต้องรับภาระในส่วนนี้แทน ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยที่พบว่าครูในหมวดมีภาระงานในหน้าที่อื่นที่ต้องปฏิบัติมาก และครูช้อย้าย เป็นต้น รวมทั้งครูในหมวดวิชาภาษาไทยได้รับมอบหมายให้ไปช่วยสอนแทนในหมวดอื่นๆ ที่ขาดแคลนครู เช่น หมวดวิชาสังคมศึกษา และหมวดวิชาการงานและอาชีพ เป็นต้น ซึ่งเป็นอีกสาเหตุ

หนึ่งที่ทำให้ภาระงานสอนของครูภาษาไทยเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม

1.2 ภาระงานของครูภาษาไทยในด้านภาระงานด้านอื่นๆ นอกจากงานสอน

จากผลการวิจัยพบว่าครูภาษาไทยได้รับมอบหมายภาระงานอื่นๆ นอกจากงานสอนทั้งงานในฝ่ายบริการ งานฝ่ายวิชาการ งานฝ่ายปกครอง และงานฝ่ายธุรการ รวมทั้งยังได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้างานต่างๆ ในสถานศึกษาอีกด้วย จากผลการวิจัยพบว่าครูภาษาไทยได้รับมอบหมายภาระงานอื่นๆ นอกจากงานสอน ดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้โดยเฉลี่ย 15.06 คาบต่อสัปดาห์ ซึ่งมากเกินกว่าที่สำนักงาน ก.ค. (2535) ได้เคยสำรวจปริมาณงานทั้งหมดของสถานศึกษาโดยหักปริมาณงานของผู้บริหารสถานศึกษาออก และพบว่าปริมาณงานที่เกี่ยวกับการสอนโดยตรงเป็นสัดส่วนกับปริมาณงานที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการสอนเท่ากับ 10:1 ดังนั้นเมื่อกรมสามัญศึกษากำหนดให้ครูต้องสอนคนละไม่น้อยกว่า 20 คาบต่อสัปดาห์ ครูจึงควรมีคาบในการปฏิบัติภาระงานในหน้าที่อื่นๆ นอกจากงานสอนไม่เกินคนละ 2 คาบต่อสัปดาห์ แต่จะเห็นได้ว่าครูภาษาไทยมีภาระงานในด้านอื่นๆ นอกจากงานสอนในปริมาณมาก เพราะในปี พ.ศ. 2535 สำนักงาน ก.ค. ได้มีคำสั่งยกเลิกการกำหนดเงื่อนไขการปฏิบัติหน้าที่สายงานสนับสนุนการสอน (ส) ต่อท้ายเลขที่ตำแหน่งข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมสามัญศึกษา แต่ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะมอบหมายให้ข้าราชการครูปฏิบัติหน้าที่นอกจากงานสอนได้โดยไม่ลดคาบการสอนตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ ครูภาษาไทยจึงต้องมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการศึกษาได้โดยเฉพาะครูภาษาไทยที่อยู่โรงเรียนนอกเขตเมืองมีภาระงานอื่นๆ นอกจากงานสอนโดยเฉลี่ยมากที่สุด คือ 16.53 คาบต่อสัปดาห์

2. จำนวนครูภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ต้องการเพิ่มมากขึ้น โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนส่วนกลาง โรงเรียนในเขตเมือง และโรงเรียนนอกเขตเมือง

2.1 เมื่อพิจารณาจำนวนครูภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ต้องการเพิ่มมากขึ้น โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2535

จากผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 348 โรงเรียนไม่ต้องการครูภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น แต่ถ้าวิเคราะห์โดยจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนใน ส่วนกลางมีครูเกิน 74 คน โรงเรียนในเขตเมืองมีครูเกิน 209 คน และเมื่อจำแนกจำนวนครูที่เกินอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาของแต่ละโรงพบว่า โรงเรียนใน ส่วนกลาง มีครูเกิน 3.52 คนต่อโรงเรียน โรงเรียนในเขตเมืองครูเกิน 2.15 คนต่อโรงเรียน แต่โรงเรียนนอกเขตเมืองขาดแคลนครูภาษาไทย และมีความต้องการครูภาษาไทยเพิ่มขึ้น 42 คน หรือต้องการครูเพิ่ม 0.15 คนต่อโรงเรียน ซึ่งแสดงว่าในขณะนี้โดยรวมมีครูภาษาไทยในปริมาณที่พอเพียงกับความต้องการ แต่ยังมีภาระกระจายอัตรากำลังครูไม่เหมาะสมทำให้เกิดการขาดแคลนครูภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการศึกษาศาสนาการดำเนินงานการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปี 2535 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ที่สรุปได้ว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดแคลนครู ขาดแคลนอาคารสถานที่ เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ และโรงฝึกงานยังมีไม่เพียงพอ รวมทั้งขาดแคลนครูฝึกที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ โต้ะ เก้าอี้ เครื่องพิมพ์ดีด และเครื่องอัดสำเนา เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลทำให้ครูขาดแรงจูงใจในการออกไปปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค

2.2 เมื่อพิจารณาจำนวนครูภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ต้องการเพิ่มมากขึ้นตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย

จากผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ร้อยละ 78 มีความต้องการครูภาษาไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากครูในหมวดวิชาภาษาไทยมีภาระงานในหน้าที่อื่นที่ต้องปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 53.67 ซึ่งหมายรวมถึงภาระงานทั้งในด้านงานสอน และภาระงานอื่นๆ นอกจากงานสอนดังกล่าวมาแล้ว รองลงมาคือครูขอย้าย คิดเป็นร้อยละ

39.00 ซึ่งในบางครั้งอัตราของการบรรจุครูใหม่มาไม่ทันตามความต้องการทำให้ครูคนอื่นๆ ต้องรับภาระในการสอนแทนซึ่งเป็นการเพิ่มภาระงานที่ต้องปฏิบัติอยู่แล้ว เช่น งานตรวจ การบ้าน งานออกข้อสอบ และงานดูแลความประพฤติของนักเรียน เป็นต้น ในบางกรณีที่มีการขาดแคลนครูภาษาไทยทำให้ต้องมีการจัดครูในหมวดวิชาอื่นๆ มาช่วยสอนในหมวดวิชา ภาษาไทย เช่น หมวดวิชาการทำงานและอาชีพ และหมวดวิชาศิลปศึกษา เป็นต้น ซึ่งเป็นการ แก้ปัญหาครูขาดแคลนในหมวดวิชาภาษาไทยได้ แต่จะเกิดปัญหาครูสอนไม่ตรงวุฒิซึ่งอาจจะ ทำให้ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนด้อยลงเช่นกัน ดังนั้นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย จึงมีความต้องการครูภาษาไทยเพิ่มขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระงานที่ปฏิบัติอยู่

2.3 ความต้องการครูภาษาไทยเพิ่มขึ้นในเวลา 5 ปีข้างหน้า

จากผลการวิจัยพบว่าตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ต้องการครูภาษาไทยเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวน 791 คน หรือโดยเฉลี่ย 2.27 คนต่อโรงเรียน ในเวลา 5 ปีข้างหน้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคาดว่าในเวลา 5 ปีข้างหน้าจะมีจำนวนนักเรียน เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายในการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สูงขึ้น ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนที่มีความประสงค์ในการที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จะสมัครเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนถึงระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายมากกว่าจะเรียนต่อในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนเพียงระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นเท่านั้น ซึ่งถ้ามีจำนวนนักเรียนมากขึ้นก็ย่อมต้องการครูเป็นจำนวนมากขึ้น เป็นสัดส่วนกัน หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยจึงต้องการครูภาษาไทยเพิ่มมากขึ้นเพื่อแบ่งเบา ภาระงานในอนาคตที่จะเกิดขึ้น

3. ความต้องการครูภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านคุณภาพซึ่ง ครอบคลุมถึงความสามารถในการสอน ความสามารถเฉพาะสาขาวิชาภาษาไทย และ ความสามารถพิเศษ

3.1 ด้านความสามารถในการสอน หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยต้องการ ครูภาษาไทยที่มีความสามารถในการนำวิทยาการใหม่ๆ และนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้

ในการเรียนการสอน เพราะนวัตกรรมทางการศึกษาจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และลดปัญหาการเรียนการสอนได้ ดังจะเห็นได้จากกรมสามัญศึกษา (2536) ได้จัดอบรมครูเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการนำนวัตกรรมไปใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เท่าเทียมกันทั้งโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนนอกเมือง เพราะจากผลการวิจัยและการประเมินผลทั้งด้านการบริการและการเรียนการสอนได้ปรากฏชัดเจนว่า โรงเรียนมัศึกษามีคุณภาพการจัดการศึกษาแตกต่างกัน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก หรือโรงเรียนในชนบทมีคุณภาพต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่หรือโรงเรียนในเมือง หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยต้องการครูภาษาไทยที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา เวลา ผู้เรียน และสภาพแวดล้อมได้ รวมทั้งสามารถวิเคราะห์หลักสูตรและเลือกวิธีการสอนได้อย่างเหมาะสม เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดทิศทางและจุดมุ่งหมายของกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองไปตามความสามารถ และขณะเดียวกันก็สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากผลการวิจัยของชนะชนิษฐ์ สุรมิตรไมตรี (2528) พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อชี้แจงให้บุคลากรทราบก่อนการใช้หลักสูตร โรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มอบหมายให้หัวหน้าหมวดวิชาชี้แจงแก่ครูในหมวดทราบถึงการใช้หลักสูตรก่อนเปิดภาคเรียน นอกจากนั้นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ต้องการให้ครูภาษาไทยสามารถจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ เพราะการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความจำเป็นมากสำหรับนักเรียน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของสุนันทา ดันดิวิชัย (2526) สุภา หรุจิตลวิวัฒน์ (2526) และสุวรรณา ตั้งที่ชะรักษ (2532) ที่พบว่าถ้านักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยมาก ย่อมจะทำให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้น ดังนั้นครูที่มีความสามารถในการสอนนั้นจะต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชานาญ ม่วงศรีศักดิ์ (2527) ที่พบว่าครูภาษาไทยมีความต้องการการนิเทศด้านวิธีการสอน สื่อการสอน เนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมประกอบการสอน และด้านกิจกรรม

เสริมหลักสูตรอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยยังต้องการครูที่สามารถถ่ายทอดความรู้ และตอบคำถามของนักเรียนได้อย่างชัดเจน ซึ่งตรงกับงานวิจัยของวิไลวรรณ ทรัพย์เจริญ (2521) ที่พบว่า "สมรรถภาพที่จำเป็นที่สุดของครูภาษาไทย ได้แก่ สมรรถภาพในการสอนและเตรียมการสอน สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี พูดเสียงดังชัดเจน และฟังเข้าใจง่าย"

3.2 ด้านความสามารถเฉพาะสาขาวิชาภาษาไทย หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยต้องการครูภาษาไทยที่มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพราะจุดมุ่งหมายสำคัญของการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันคือ การฝึกฝนให้นักเรียนสามารถใช้ทักษะภาษาไทยทั้ง 4 ด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้นำไปพัฒนาการเรียนรวมทั้งใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จากผลการวิจัยของนิศวาท ลัดดากุล (2524) ลมโซษ เจริญวงศ์ (2528) และ มะลิ มกรามณี (2529) พบว่าเมื่อนักเรียนใช้แบบฝึกหรือโปรแกรมเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยในด้านต่างๆ จะทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน และมีความสามารถในการใช้ทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนเพิ่มขึ้น หัวหน้าหมวดภาษาไทยต้องการครูภาษาไทยที่มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ รวมทั้งสามารถเสนอบทเรียนและจัดกิจกรรมทางภาษาไทยให้เป็นที่สนใจของนักเรียนได้ เพราะการเรียนการสอนที่ใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือในการกระตุ้น โน้มน้าว ชักจูงให้นักเรียนสนใจ เข้าใจ จะทำให้บทเรียนสนุกสนานมากยิ่งขึ้นและทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้นด้วย ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ สุวิมล โรมวงศ์ (2531) ที่พบว่าครูภาษาไทยจัดกิจกรรมการอ่านในชั้นเรียนอย่างกว้างขวาง ครูภาษาไทยตระหนักและเห็นคุณค่าของการจัดกิจกรรมว่าทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยยังต้องการครูภาษาไทยที่มีความรู้ทางหลักภาษา และการใช้ภาษาอย่างถ่องแท้ซึ่งหมายความว่าครูภาษาไทยควรจะมีความรู้และความชำนาญในวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา ดั่งแพง และคณะ (2520) ที่พบว่าครูภาษาไทยควรมีความรู้ดีในเรื่องที่จะสอน แสวงหาความรู้อยู่เสมอและสนใจต่อการใช้ภาษารอบตัวอยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยต้องการครูภาษาไทย

ที่มีวุฒิการศึกษาเพื่อเป็นครูภาษาไทยโดยตรง ทั้งนี้คงเป็นเพราะเห็นว่าได้มีการศึกษาวิธีการถ่ายทอดความรู้ คือ กลวิธีการสอนต่างๆ การใช้จิตวิทยาพื้นฐานในการเรียนการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน รวมทั้งวิธีการวัดและประเมินผล เป็นต้น ซึ่งผู้ที่ได้ศึกษามาควรจะสามารถเป็นผู้สอนและเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้ศึกษามา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ อุ่นอง (2521) ที่พบว่าคุณสมบัติของครูภาษาไทยซึ่งผู้ผลิตครูและผู้ใช้ครูให้ความเห็นตรงกันคือครูภาษาไทยควรได้รับวุฒิทางวิชาการศึกษาในสาขาวิชาเอกภาษาไทย

3.3 ด้านความสามารถพิเศษ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยต้องการครูภาษาไทยที่มีความสามารถในการอ่านทำนองเสนาะ ขับร้องเพลงพื้นเมือง แต่งเพลง เขียนบทโทรทัศน์ บทละครวิทยุ รวมทั้งแสดงโขน ละคร ฯลฯ ได้ รวมทั้งสามารถจัดและเป็นผู้ดำเนินการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพราะความสามารถพิเศษเหล่านี้จะทำให้ครูสามารถสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานมีชีวิตชีวาให้เกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียน และการประกอบกิจกรรมต่างๆ ทั้งกิจกรรมภายในโรงเรียนและกิจกรรมที่กระทำร่วมกับชุมชน เป็นต้น ดังที่สุจริต เพ็ชรชอบ และสาสใจ อินทร์พรหม (2536) ได้ให้ข้อคิดว่าครูภาษาไทยควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถพิเศษ เช่น สามารถร้องเพลง เล่นดนตรี พิธีกร ขับเสภา หรือสามารถนำเกมการเล่นต่างๆ ได้ นอกจากนั้นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยต้องการครูภาษาไทยที่สามารถแต่งคำประพันธ์ประเภทต่างๆ ได้ เพราะบุคคลทั่วไปรวมทั้งผู้บังคับบัญชาอ้อมคาดหวังว่าครูภาษาไทยย่อมมีศิลปะในการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นการแต่งคำประพันธ์ประเภทร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ทั้งนี้เพราะได้ศึกษาเล่าเรียนมาทางด้าน การแต่งคำประพันธ์โดยเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนันทนา สุทธิธรรม (2517) ที่พบว่า "บุคลิกลักษณะของครู วิธีการที่ครูใช้ ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนหรือมีกำลังใจที่จะเรียนมากขึ้น และครูภาษาไทยมักจะเป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการสอนแต่งคำประพันธ์" หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยต้องการให้ครูภาษาไทยสามารถใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนได้ ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนมีการประสานสัมพันธ์กับบุคลากรที่อยู่ในท้องถิ่นเดียวกันได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางในการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา (2531) ที่มีความเชื่อว่า "โรงเรียนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา ร่วมคิด และ/หรือร่วมแก้ปัญหาของ

ชุมชนด้วย โรงเรียนควรใช้ทรัพยากรของชุมชน และในหลายกรณีควรเชิญผู้รู้ในเรื่องต่างๆ ของชุมชนให้ความรู้แก่นักเรียน และร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนด้วย กับบุคลากรภายนอกโรงเรียน” ทั้งนี้เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับบุคลากรดังที่ กรมวิชาการ (2526) กล่าวว่า “การใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียนให้บรรลุ จุดหมายของหลักสูตร หากดำเนินการเฉพาะในโรงเรียนเท่านั้นคงสัมฤทธิ์ผลยาก เพราะ โรงเรียนมีข้อจำกัดด้านบุคลากร สถานที่ปฏิบัติงาน วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน งบประมาณ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เพื่อจัดข้อจำกัดของโรงเรียน จึงจำเป็นต้องนำเอาทรัพยากรท้องถิ่นมาเป็นปัจจัยสำคัญ” นอกจากนี้เห็นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยยัง ต้องการครูภาษาไทยที่สามารถแนะแนวและให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้ทั้งในด้านวิชาการและ ปัญหาส่วนตัว เพราะเด็กวัยรุ่นจะเป็นวัยที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้าน ร่างกายและจิตใจ ในบางครั้งเด็กอาจจะเกิดความสับสนเพราะความไม่มั่นคงทางอารมณ์ ประกอบกับมีประสบการณ์น้อย จึงทำให้ในบางครั้งไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ เช่น ปัญหาการเรียน ปัญหาทางครอบครัว เป็นต้น ซึ่งถ้าครูภาษาไทยเข้าใจหลักจิตวิทยา เข้าใจ ธรรมชาติ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ก็จะสามารถช่วยเหลือและแนะแนวทางที่ถูกต้อง ให้แก่เด็กได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิไลวรรณ ทรัพย์เจริญ (2521) ที่พบว่า “สมรรถภาพของครูภาษาไทยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง คือ มีความรัก ความเข้าใจ และความหวังดีต่อเด็ก”

ข้อเสนอแนะ

1. ควรพิจารณาเพิ่มอัตรากำลังครูภาษาไทย และบรรจุครูออกไปปฏิบัติงานใน ส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้น โดยจัดสวัสดิการต่างๆ ให้ เช่น บ้านพัก บริการ และสิทธิพิเศษบาง ประการ เช่น การเพิ่มเบี้ยกินดาร์ และการคุ้มครองความปลอดภัย เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ ครูที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคมีความพอใจสภาวะในการทำงาน และเกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ ซึ่งอาจจะมีส่วนช่วยลดการโอน การย้าย และการลาออกให้น้อยลง

2. ครูภาษาไทยที่มีคุณภาพตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในการวิจัยครั้งนี้ อาจใช้เป็นแนวทางสำหรับสถาบันที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตครูได้นำไปพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรของสถาบัน รวมทั้งอาจใช้เป็นแนวทางในโครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยต่อไป